

DOMSTOLENS DOM
av den 22 mars 1983*

Mål 42/82

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av juridiske rådgivaren Jean-Claude Séché, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Oreste Montalto vid rättstjänsten, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

sökande,

och

Italien, företrädd av ombudet Arnaldo Squillante, capo del servizio del contenzioso diplomatico, trattati e affari legislativi, och av Ivo M. Braguglia, avvocato dello Stato, med delgivningsadress i Luxemburg hos Italiens ambassad,

intervenient,

mot

Frankrike, företrädd av ombudet Noël Museux, med delgivningsadress i Luxemburg hos Frankrikes ambassad,

svarande.

Talan avser hinder för import av italienskt vin till Frankrike.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden J. Mertens de Wilmars, avdelningsordförandena P. Pescatore, A. O'Keefe och U. Everling samt domarna Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans, O. Due och K. Bahlmann,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: Sir Gordon Slynn,
justitiesekreterare: P. Heim,

meddelar följande

dom

DOMSKÅL

- 1 Genom en ansökan som kom in till domstolens kansli den 4 februari 1982 har Europeiska gemenskapernas kommission i enlighet med artikel 169 i EEG-fördraget väckt talan om fastställelse av att Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapens bestämmelser om vinprodukter och enligt artikel 30 i EEG-fördraget
- genom att ha låtit tullklareringen av italienskt bordsvin ta betydligt längre tid än vad som var nödvändigt för genomförandet av de tillåtna materiella föranstaltningarna och genom att ha gjort övergången till fri omsättning avhängig av systematiska analyser,
  - genom att inte så snart som följedokumentet presenterades vid de franska gränsstationerna skyndsamt ha inlett förfarandet för att bringa transporter av ett antal partier italienskt vin i överensstämmelse med gällande bestämmelser,
  - genom att i flera fall ha begärt att de italienska myndigheterna skulle överlämna de dokument och underlag som låg till grund för dessas attesteringar, för att transporter av italienskt vin som kvarhållits vid gränsstationerna skulle godkännas och
  - genom att ha fördröjt tullklareringen även i de fall där felen hade avhjälpats.
- 2 Kommissionen har med stöd av den intervenerande italienska regeringen gjort gällande att förfarandet i fråga medförde att övergången till fri omsättning av otappat bordsvin från Italien som importerades till Frankrike från och med augusti 1981 och på nytt från utgången av januari 1982 fördröjdes avsevärt och att betydande mängder italienskt bordsvin – vid vissa tillfällen över 1 000 000 hl – hölls kvar i flera veckor och i vissa fall i flera månader vid olika franska gränsstationer. Enligt kommissionen och den italienska regeringen tillämpades förfarandet i fråga av de franska myndigheterna i

syfte att hindra importen av otappat bordsvin från Italien och att minska den importerade volymen därav, eftersom den ansågs vara för stor i förhållande till efterfrågan på marknaden. Det rör sig enligt sökanden och intervenienten följaktligen om sådana åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa importrestriktioner som är förbjudna enligt artikel 30 i EEG-fördraget.

- 3 Den franska regeringen har bestritt att det omtvistade förfarandet hade till syfte att minska importvolymen, men har gjort gällande att syftet med detsamma var dels att säkerställa att gemenskapens bestämmelser om vinprodukter iakttogs, dels att skydda konsumenter och människors liv och hälsa mot bedrägerier samt andra förbjudna och hälsovådliga handlingar.

1. Det omtvistade förfarandets bakgrund och förlopp

- 4 Innan det görs en närmare prövning av det omtvistade förfarandet skall det erinras om under vilka omständigheter detta tillämpades.
- 5 Under åtskilliga år vållade formaliteterna för övergången till fri omsättning av italienskt vin som importerades till Frankrike inga särskilda problem.
- 6 Mellan april 1980 och 1981 överlämnade de franska myndigheterna en rad meddelanden till de italienska myndigheterna angående fel eller överträdelser som de förra hade konstaterat i fråga om transporter av italienskt vin, särskilt fall där det transporterade vinet hade förorenats vid användning av olämpliga transportmedel. Parterna är oeniga om huruvida de italienska myndigheterna reagerade på meddelandena i fråga på ett ändamålsenligt sätt och inom rimlig tid.
- 7 Under sommaren 1981 präglades situationen på den franska vinmarknaden av en kraftig ökning av importen av bordsvin från Italien, vilket medförde en sänkning av marknadspriserna. Detta ledde till våldsamma demonstrationer bland vinodlarna i Sydfrankrike.
- 8 Av de handlingar som kommissionen har lagt fram för domstolen framgår att Comité national du commerce communautaire des vins et spiritueux (Nationella kommittén för handeln med vin och alkoholhaltiga drycker inom gemenskapen) i juli 1981 lade fram ett förslag, i linje med en sedan flera år gällande praxis, att genom självbegränsningsavtal begränsa importen av bordsvin från Italien till en nivå som kommittén ansåg godtagbar och som

uppskattades till 425 000 hl per månad. Parterna är oeniga om huruvida och i vilken omfattning Frankrikes jordbruksminister medverkade till och stödde förslaget i fråga.

- 9 Från mitten av augusti 1981 skärpte de franska myndigheterna kontrollåtgärderna i fråga om importen av italienskt bordsvin. Dels vägrade de att godkänna ett stort antal av de ifrågavarande vintransporternas följedokument, dels underkastades vinet systematiska analyser i form av hygienkontroller och enologiska kontroller innan partierna i fråga övergick till fri omsättning. Förfarandet fick till följd att betydande mängder bordsvin kvarhölls vid gränsen.
- 10 Med anledning härav inledde kommissionen två förfaranden avseende fördragsbrott och översände två motiverade yttranden till den franska regeringen.
- 11 I det första motiverade yttrandet, av den 2 oktober 1981, gjorde kommissionen gällande att Frankrike hade underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapens bestämmelser om vinprodukter och enligt artikel 30 i fördraget, genom att inte skyndsamt ha inlett förfarandet för att bringa transportererna av ett antal vinpartier i överensstämmelse med gällande bestämmelser, genom att i flera fall för att godkännande skulle ske ha begärt att de italienska myndigheterna skulle överlämna de dokument och underlag som låg till grund för dessas attesteringar och genom att ha fördröjt tullklareringen även i de fall där felen avhjälpes.
- 12 I det andra motiverade yttrandet, av den 9 oktober 1981, gjorde kommissionen gällande att de båda omständigheterna att tullklareringen av italienskt bordsvin tog betydligt längre tid än vad som var nödvändigt för genomförandet av de tillåtna materiella föranstaltningarna och att övergången till fri omsättning gjordes avhängig av systematiska analyser, utgjorde dels en sådan åtgärd med motsvarande verkan som en kvantitativ importrestriktion som är förbjuden enligt artikel 30 i EEG-fördraget, dels en underlåtenhet att uppfylla Frankrikes skyldigheter enligt rådets förordning nr 337/79.
- 13 Efter en uppgörelse med den italienska regeringen i Pisa den 13 oktober 1981 lät de franska myndigheterna fram till årsskiftet endast successivt släppa de kvarhållna transportererna fria. Uppgörelsen innebar bland annat att det vin som hade kvarhållits skulle släppas fritt inom två månader och att de två berörda regeringarna skulle rikta en begäran till kommissionen om gemenskapsstöd för lagringsavtal med anledning av frisläppandet. Av de handlingar

som kommissionen har lagt fram framgår att medlemmarna i Comité national du commerce communautaire des vins et spiritueux inom ramen för ett självbegränsningsavtal parallellt med frisläppandet tillämpade ett totalstopp för lastning av vin i Italien.

- 14 Samtidigt underrättade den franska regeringen kommissionen om att de franska myndigheterna, i stället för att som hittills systematiskt genomföra analyser på samtliga importerade vinpartier, hädanefter skulle nöja sig med stickprovskontroller i vart tionde fall.
- 15 Under januari 1982 övergick på nytt stora mängder importerat bordsvin från Italien, dvs. över 875 507 hl, till fri omsättning. I slutet av januari ägde nya våldsamma demonstrationer rum bland vinodlarna i Sydfrankrike mot den ifrågavarande importen.
- 16 I början av februari skärpte de franska myndigheterna på nytt kontrollen av importen av italienskt bordsvin och vägrade att godkänna följedokument med motiveringen att de var behäftade med fel samt genomförde analyser på tre av fyra partier. Ett telexmeddelande den 2 februari 1982 från den franska regeringen till kommissionen angående den skärpta kontrollen innehöll bland annat följande: "Det har uppstått stor oro inom vinodlarkretsar i Sydfrankrike till följd av den under januari 1982 kraftigt ökade importen av viner från Italien, till priser som klart understiger marknadspriserna. Till följd härav har regeringen vidtagit nödvändiga åtgärder med verkan från och med den 30 januari för att de behöriga administrativa myndigheterna skall kunna genomföra ett större antal kvalitetsanalyser innan vinet släpps ut på marknaden. I motsats till vad som har uppgetts i vissa delar av pressen har importen inte stoppats, utan har dämpats för att den skall återgå till en normal rytm". Till följd av de skärpta kontrollåtgärderna hölls på nytt avsevärda mängder bordsvin från Italien kvar vid gränsen.
- 17 Med anledning av en begäran från kommissionen fattade domstolen den 4 mars 1982 följande beslut om interimistiska åtgärder:
- "1. I avvaktan på avgörandet i saken skall Frankrike iakttä följande begränsningar såvitt gäller förfarandet för övergång till fri omsättning i Frankrike av importerade viner från Italien:

- a) Bortsett från särskilda fall, där det på grund av särskilda omständigheter kan finnas grund för misstankar om bedrägeri, får högst 15 % av de partier som presenteras vid gränsen analyseras före övergången till fri omsättning.
  - b) Analyserna av de berörda vinpartierna före övergången till fri omsättning får ta högst 21 dagar från det att partierna och följedokumentet presenterats vid gränsen, om det inte föreligger särskilda skäl som gör det befogat att i undantagsfall genomföra särskilda analyser.
  - c) Vinpartiers övergång till fri omsättning får inte vägras på grund av att följedokumentet är behäftade med fel, om det inte är fråga om väsentliga fel.
  - d) Om de franska myndigheterna konstaterar att det föreligger väsentliga fel, skall de utan dröjsmål underrätta de italienska myndigheterna om detta och översända nödvändig dokumentation härom. Varje parti för vilket de italienska myndigheterna har avhjälpt fel i följedokumentet skall omedelbart övergå till fri omsättning.
2. Om övergång till fri omsättning vägras för sammanlagt mer än 50 000 hl vin från Italien under en period som överstiger 21 dagar, på grund av antingen analysresultat eller fel i följedokumentet, skall de franska myndigheterna underrätta kommissionen om skälet till denna vägran."

18 Efter domstolens beslut har importen till Frankrike av italienskt vin inte längre gett upphov till några särskilda problem.

2. Föremålet för förfarandet avseende fördragsbrott

19 Kommissionen syftar genom de fyra punkterna i sin ansökan i huvudsak till att få fastställt att de franska myndigheterna har begränsat importen av otappat bordsvin från Italien genom att fördröja transporterens övergång till fri omsättning på det sätt som beskrivits i de motiverade yttrandena av den 2 respektive 9 oktober 1981, dvs. genom att dels vägra godta följedokumentet för transportererna av italienskt vin, dels underkasta det importerade vinet kontroller i form av systematiska analyser.

20 Det skall påpekas att vad gäller en del av de påtalade fördröjningarna, dvs. de fördröjningar som berodde på dels det blott successiva och långsamma frisläppandet av de vid gränsen kvarhållna vinpartierna efter uppgörelsen mellan de franska och italienska regeringarna den 13 oktober 1981, dels återupptagandet av det omtvistade förfarandet i början av februari, vilket sedan pågick ända fram till mars 1982, så ägde dessa rum efter det att de motiverade yttrandena hade avgivits. Det är likväl ostridigt att det är fråga om förhållanden som antingen påtalats redan i de motiverade yttrandena, och som därefter bestått, eller som uppstått efter det att yttrandena avgivits men varit av samma beskaffenhet som de i yttrandena åsyftade förhållandena och legat till grund för samma beteende.

3. Vägran att godta följedokumentet

21 Först skall de fördröjningar som uppstod till följd av de franska myndigheternas förfarande i fråga om följedokumentet och proceduren för att avhjälpa fel i dessa prövas.

22 Kommissionen har med stöd av den italienska regeringen gjort gällande att de följedokument som de franska myndigheterna från mitten av augusti 1981 vägrade att godta i realiteten inte var behäftade med sådana väsentliga fel som i enlighet med de på området i fråga gällande gemenskapsbestämmelserna skulle kunna motivera en sådan vägran.

23 Den franska regeringen har hävdatt att dokumentet var behäftade med fel och att den således hade rätt att vägra godta dem. Enligt den franska regeringen ankommer det dessutom på kommissionen att bevisa att de icke godtagna dokumentet inte var behäftade med fel, vilket den inte har lyckats med.

24 Enligt kommissionens förordning nr 1153/75 av den 30 april 1975 om upprättande av följedokument och om skyldigheter som åligger producenter och näringsidkare, med undantag för detaljister, inom vinsektorn (EGT nr L 113, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) skall det för varje vintransport inom gemenskapen utfärdas ett följedokument för vinprodukter på ett formulär som är likalydande med ett av de till samma förordning bilagda förlagorna. För produkter från gemenskapen skall, med undantag för kvalitetsviner som framställts inom vissa områden samt starkvin, ett VA 1-dokument användas. Följedokumentet och eventuella kopior av dessa skall utfärdas av det eller de organ som är behöriga i den

medlemsstat där transporten påbörjas, eller av den myndighet som har tilldelats sådana befogenheter, på grundval av uppgifter från avsändaren och på den senares ansvar samt med iakttagande av förordningens stränga formföreskrifter.

- 25 Av dessa regler följer att de franska myndigheterna hade rätt att kontrollera att alla transporter av otappat vin från Italien som presenterades vid gränsen verkligen åtföljdes av VA 1-dokument som var korrekt ifyllda och hade utfärdats av behöriga italienska myndigheter.
- 26 De nämnda bestämmelserna skall emellertid även tolkas mot bakgrund av det andra övervägandet i förordning nr 1153/75, enligt vilket kravet på följedokument inte får innebära ett hinder för handeln eller för saluföringen av produkter från vinsektorn. Därav följer att endast sådana fel eller oegentligheter i ett dokument som är så väsentliga att dokumentet inte fyller sin funktion att i form av ett officiellt dokument tillhandahålla nödvändig information om produktens beskaffenhet, kan motivera att det riktas invändningar mot dokumentet och därmed även att importen hindras.
- 27 Det framgår av handlingarna i målet att de av de franska myndigheterna åberopade felens karaktär och betydelse var olika från fall till fall. Dokumenten synes således i strid med föreskrifterna i förordning nr 1153/75 i vissa fall inte ha varit ifyllda på skrivmaskin eller med tryckstil, även om de för den skull var fullt läsbara, eller ha varit ofullständigt ifyllda, även om de indirekt gav upplysning om all nödvändig information. Sådana fel kan emellertid inte betraktas som väsentliga och kan inte motivera att det riktas invändningar mot dokumentet i fråga.
- 28 I enlighet med vad kommissionen och den italienska regeringen har medgett under förfarandet var däremot i andra fall bristen på erforderliga upplysningar i ett antal VA 1-dokument sådan att de följedokumentet inte fyllde sin ovan beskrivna funktion. I vissa fall saknades således uppgift om alkoholhalten eller om den italienska myndighet som hade utfärdat följedokumentet, i andra fall var uppgiften i fråga oläsbar och i ytterligare andra fall innehöll dokumentet inte ens några indirekta upplysningar som gjorde det möjligt att identifiera ursprungslandet. Sådana fel måste betraktas som väsentliga och motivera att det riktas invändningar mot dokumentet.
- 29 I förevarande fall har det inte varit möjligt att fastställa huruvida samtliga berörda dokument var behäftade med fel eller huruvida dessa fel var väsentliga, eftersom såväl kommissionen som den franska regeringen har förklarat

att de inte har kunnat få fram dokumenten i fråga. Det är likväl möjligt att slå fast att åtminstone en del av dokumenten innehöll fel som var av sådan karaktär att det kunde riktas invändningar mot dem.

30 I artikel 12.2 i förordning nr 1153/75 föreskrivs att "om det konstateras att produkter sänds utan följedokument eller åtföljda av ett icke tillämpligt dokument, skall det behöriga organet, eller varje annan myndighet med ansvar för kontrollen i den medlemsstat där konstaterandet har skett, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att transporten i fråga skall bli förenlig med gällande bestämmelser och eventuellt använda sig av straffsanktioner mot denna". Härav följer att de myndigheter som konstaterar att det föreligger fel i första hand skall vidta åtgärder för att avhjälpa dessa fel, så att handeln inte omotiverat hindras.

31 Ett sådant förfarande skall ske med tillämpning av rådets förordning nr 359/79 av den 5 februari 1979 om direkt samarbete mellan de myndigheter som utsetts av medlemsstaterna för att kontrollera efterlevnaden av gemenskapsbestämmelserna och de nationella bestämmelserna inom vinsektorn (EGT nr L 54, s. 136, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå). I förordningens artikel 4 föreskrivs att den behöriga myndigheten i tveksamma fall skall begära att den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten skall kontrollera att dokumenten och journaluppgifterna är i sin ordning. I enlighet med artikel 3 i förordningen kan den behöriga myndigheten begära att få all nödvändig information, särskilt att dokument och andra bevis överlämnas, om det föreligger en "grundad misstanke" om att produkten inte uppfyller bestämmelserna för vinprodukter.

32 En grundad misstanke enligt ovan nämnda artikel 3, som gör det möjligt att begära att grundliga utredningar utförs och att bevis överlämnas, förutsätter att det föreligger konkreta indicier i fråga om en viss transport. I motsats till vad den franska regeringen har anfört går det inte att på grund av några tidigare i enskilda fall konstaterade fel eller överträdelser generellt misstänka all import av italienskt vin. Rena formfel i följedokumentet kan under inga omständigheter ge anledning till en grundad misstanke. I avsaknad av en grundad misstanke i det enskilda fallet kunde de franska myndigheterna i avsikt att bringa de berörda transportererna i överensstämmelse med gällande bestämmelser således endast kräva okomplicerade kontroller och bekräftelser från de italienska myndigheterna.

- 33 Av den franska regeringens olika framställningar till de italienska myndigheterna angående de felaktiga VA 1-dokumenten framgår att dessa, utan att innehålla något påstående om grundade misstankar, systematiskt syftade till att få till stånd grundliga utredningar och särskilt till att erhålla de följedokument som hade åtföljt varorna i Italien under den inledande transportsträckan mellan produktionsorten och det lager från vilket de befordrades till Frankrike, eftersom de franska myndigheterna inte godtog att de italienska myndigheterna efter utförd kontroll endast bekräftade per telex att VA 1-dokumentet var i sin ordning.
- 34 Därav följer att de krav som de franska myndigheterna ställde i samband med att de felaktiga dokumenten skulle rättas till var oförenliga med gemenskapsbestämmelserna på området.
- 35 Den italienska regeringen har dessutom gjort gällande att i enlighet med den praxis som både de franska och de italienska myndigheterna hade följt under flera år, var sådana fel som konstaterats i VA 1-dokumentet från mitten av augusti 1981 allmänt förekommande och accepterade av myndigheterna i båda medlemsstaterna. De franska myndigheterna ändrade plötsligt och utan varsel denna praxis vid kontrollen av dokumenten. Den italienska regeringen har till stöd för sitt påstående till domstolen gett in en rad VA 1-dokument från tiden före den omtvistade perioden, varav några utfärdats av de franska myndigheterna och några av de italienska myndigheterna, som trots att de är behäftade med fel av det ovannämnda slaget utan vidare har accepterats av myndigheterna i båda länderna. Den franska regeringen har inte framfört något argument som ger anledning att betvivla att en sådan praxis förekommit.
- 36 Av gemenskapssystemet följer att medlemsstaterna har en skyldighet att samarbeta och då det gäller att undvika handelshinder medför denna samarbetskyldighet ett krav på att, då fråga är om en sådan ändring av praxis som den aktuella, myndigheterna i den berörda medlemsstaten i förväg underrättas härom, så att de inte fråntas möjligheten att vidta förberedelser och att ta hänsyn till den nya praxisen vid utfärdande av VA 1-dokument.
- 37 I förevarande fall borde dessutom förfarandet enligt artikel 8 i ovannämnda förordning nr 359/79 ha tillämpats. Enligt denna bestämmelse skall medlemsstaternas företrädare träffas regelbundet i Förvaltningskommittén för vin för att dryfta problem angående tillämpningen av förordningen och andra problem i samband med den enhetliga kontrollen av gemenskapens bestämmelser inom vinsektorn. Syftet med förfarandet i fråga är att undvika sådana

svårigheter som kan uppstå till följd av ensidigt vidtagna åtgärder eller till följd av att det saknas enhetlighet vid tillämpningen av gemenskapsbestämmelserna och att undvika sådana hinder för den fria rörligheten för varor som kan bli följden därav.

- 38 De franska myndigheterna har genom att plötsligt ändra en etablerad praxis således brutit mot en skyldighet som åligger dem enligt gemenskapsrätten.
- 39 Kommissionen och den italienska regeringen har vidare gjort gällande att de franska myndigheternas framställningar till de italienska myndigheterna angående de felaktiga VA 1-dokumenterna delvis avsåg förhållanden som var flera veckor eller månader gamla.
- 40 Enligt artikel 12.2 i förordning nr 1153/75 skall de berörda nationella myndigheterna så snart de konstaterar att ett följedokument är behäftat med fel utan dröjsmål vidta de nödvändiga åtgärderna för att eventuellt bringa den berörda transporten i överensstämmelse med gällande bestämmelser, så att det transporterade vinets övergång till fri omsättning inte onödigt fördröjs.
- 41 Den franska regeringen har i förevarande fall inte bestritt den italienska regeringens närmare påståenden om de i vissa fall avsevärda fördröjningarna vid överlämnande av framställningar till de italienska myndigheterna. Det skall alltså slås fast att de franska myndigheternas förfarande vid kontrollen av följedokumenterna inte heller på den punkten alltid var förenligt med gemenskapsrätten.
- 42 Kommissionen och den italienska regeringen har slutligen gjort gällande att de franska myndigheterna inte ens i de fall där felet hade avhjälpits ombesörjde de kvarhållna vintransporternas övergång till fri omsättning.
- 43 Det skall härvid anmärkas att frisläppandet av de transporter som hade hållits kvar från och med augusti 1981 skedde, oberoende av om det var fråga om transporter där fel i de åtföljande dokumenterna hade avhjälpits eller inte, i enlighet med de närmare bestämmelserna i den politiska uppgörelsen mellan den franska och den italienska regeringen i Pisa den 13 oktober 1981.
- 44 De franska myndigheterna har alltså även på den punkten underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapens bestämmelser om vinprodukter, att ombesörja att de vintransporter som åtföljs av felaktiga följedokument bringas i överensstämmelse med bestämmelserna.

45 Av det ovanstående framgår att de franska myndigheternas förfarande vid kontrollen av dokumenten stred mot bestämmelserna om vinprodukter. De innebär även en överträdelse av förbudet i artikel 30 i EEG-fördraget mot kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande verkan.

4. Enologiska kontroller i form av systematiska analyser

46 Därefter skall en prövning ske av de fördröjningar av övergången till fri omsättning som berodde på de franska myndigheternas förfarande att systematiskt underkasta de italienska vinpartierna analyser före dessas övergång till fri omsättning.

47 Kommissionen och den italienska regeringen har anfört att de franska myndigheternas syfte med de systematiska analyserna före vinets övergång till fri omsättning var att fördröja denna och att begränsa importen. I vart fall är det för att genomföra enologiska kontroller inte nödvändigt att hålla tillbaka stora mängder vin vid gränsen. Vidare överskred den tid om flera veckor som det tog för att genomföra analyserna vida den godtagbara tidsfristen på några få dagar.

48 Den franska regeringen har hävdatt att syftet med analyserna var att säkerställa att gemenskapens bestämmelser om vinprodukter iakttoogs samt att skydda konsumenter och människors liv och hälsa. De fördröjningar som uppstod till följd därav berodde på analysernas beskaffenhet.

49 Det står klart att de franska myndigheterna systematiskt genomförde analyser på otappat bordsvin som importerades från Italien samt att dessa analyser omfattade samtliga italienska vinpartier under den första perioden i fråga och tre partier av fyra från början av februari 1982. Det står vidare klart att de ifrågavarande partiernas övergång till fri omsättning gjordes avhängigt av analysresultaten och att dessa resultat blev kända först efter flera veckor på grund av den analysmetod som användes.

50 Det skall i detta avseende först konstateras att enologiska kontroller av detta slag kan medföra försvårad och fördyrad import, bl.a. på grund av de förseningar och extra lagringskostnader som importören drabbas av. Härav följer att dessa metoder – oavsett om de utförs systematiskt eller inte – utgör sådana åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa restriktioner som

är förbjudna enligt artikel 30 i EEG-fördraget, med förbehåll för de undantag som föreskrivs i gemenskapsrätten och särskilt i artikel 36 i fördraget.

- 51 I enlighet med artikel 36 i fördraget skall bestämmelserna i artikel 30 inte hindra sådana importrestriktioner som grundas bl.a. på intresset att skydda människors hälsa och liv. Eftersom en sådan restriktion strider mot den grundläggande principen om fri rörlighet för varor är den emellertid förenlig med fördraget endast i den mån som den är nödvändig för att uppnå dessa mål och varken utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innefattar en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.
- 52 Det kan inte uteslutas att hygienkontroller av vin i form av analyser i vissa fall kan vara ett lämplig medel för att motverka sådana risker som kan uppstå på grund av t.ex. förbjudna enologiska metoder eller användande av olämpliga transportmedel och vidare kan tjäna till att säkerställa skyddet för människors hälsa och liv.
- 53 Det skall tilläggas att olika bestämmelser i gemenskapens bestämmelser om vinprodukter, såsom t.ex. artikel 64 i rådets förordning nr 337/79 av den 5 januari 1975 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT nr L 54, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och artikel 46.2 i rådets förordning nr 355/79 av den 5 februari 1979 om allmänna bestämmelser för beskrivning och presentation av vin och druvmust (EGT nr L 54, s. 99, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), överläter åt de nationella myndigheterna att ansvara för att respekten för gemenskapsreglerna säkerställs. Kontroll i form av analyser kan även i detta sammanhang vara ett lämpligt medel för att avslöja överträdelser av bestämmelserna i fråga.
- 54 De kontroller som utförs måste emellertid vara nödvändiga för att uppnå de åsyftade målen och de får inte skapa hinder för importen som inte står i proportion till dessa mål.
- 55 Vad gäller frågan om vad som är rimligt i fråga om frekvensen av utförda analyser skall det anmärkas att antalet utförda analyser varierade starkt under den ifrågavarande perioden. I augusti 1981 genomfördes analyser på samtliga vinpartier, medan det efter uppgörelsen i Pisa i oktober 1981 ansågs räcka med stickprovskontroller i 10 % av fallen, varefter man i slutet av januari 1982 övergick till att kontrollera tre av fyra partier. Den franska regeringen har inte kunnat ge någon förklaring till dessa variationer, som alltså inte synes ha något samband med de tvingande hänsyn som följer av de ovan

nämnda målen. Analyserna utfördes utan att det i de enskilda fallen förelåg några konkreta omständigheter som gjorde det motiverat att misstänka bedrägeri eller andra oegentligheter.

- 56 De ifrågavarande analyserna utfördes klart oftare än de tillfälligt utförda kontrollerna av transporter inom Frankrike av franskt vin. Det står klart att även de italienska myndigheterna utför kontroller för att säkerställa såväl att det vin som produceras i Italien uppfyller gemenskapsreglerna som att konsumenter och människors liv och hälsa skyddas. De franska myndigheterna var skyldiga att ta hänsyn till att dessa kontroller förekom i vinets ursprungsland. Under inga omständigheter gör förhållandet att förfalskningar eller oegentligheter konstaterats i enskilda fall före den aktuella perioden det motiverat att generellt misstänka all import av italienskt vin och genomföra systematiska analyser, utan att motsvarande förfarande tillämpas i fråga om franskt vin.
- 57 Härav följer att de franska myndigheterna inte hade rätt att utföra systematiska kontroller i form av analyser och att de i avsaknad av varje misstanke grundad på konkreta omständigheter i de enskilda fallen borde ha inskränkt sig till att genomföra stickprovskontroller.
- 58 Den franska regeringen uppgav själv efter det motiverade yttrandet att det skulle ha varit tillräckligt att genomföra analyser i vart tionde fall. Med beaktande av denna uppskattning överskred de av de franska myndigheterna systematiskt utförda analyserna på samtliga partier eller på tre av fyra partier gränsen för vad som är rimligt i fråga om frekvensen av utförda kontroller i form av analyser och utgör diskriminering i förhållande till de kontroller som genomförs i fråga om vin som producerats i Frankrike.
- 59 Vad gäller det faktum att den tid det tog för det faktiska genomförandet av analyserna i vissa fall varade flera veckor, skall det anmärkas att den tid som krävs för att genomföra vinanalyser kan variera beroende på omständigheterna i det enskilda fallet och särskilt beroende på analysernas beskaffenhet. I förevarande fall förfogar domstolen inte över tillräcklig information om hur analyserna gick till i de konkreta fallen, för att kunna bedöma om den tid som löpte mellan provtagningarna för analys och meddelandena om resultaten överskred vad som var nödvändigt.
- 60 Det skall emellertid slås fast att när prover tas av franska viner i analys syfte medför detta inte automatiskt att det ifrågavarande vinet hålls kvar tills analysresultaten blir kända, eftersom de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om förande av journal och om följedokument normalt medför att det är

möjligt att när analysresultaten en gång blir kända återfinna och identifiera en vintransport.

- 61 När det gäller stickprovsanalyser på transporter av importerat vin utgör ett kvarhållande av den berörda vintransporten vid gränsen ända till dess att analysresultaten blir kända ett oproportionellt och diskriminerande hinder för importen, om analyserna i fråga medför förseningar som är avsevärda och inte endast varar några få dagar och om det är möjligt att återfinna och identifiera en vintransport. Det skulle förhålla sig annorlunda endast om analyserna genomfördes blott då det i enskilda fall förelåg grundade misstankar om bedrägeri eller andra oegentligheter. Den franska regeringen har emellertid inte påstått att det skulle ha förekommit några konkreta fall där en sådan misstanke förelegat.
- 62 Det skall dessutom nämnas att det såväl av ovannämnda telex av den 2 februari 1982 som av omständigheterna i sin helhet framgår att syftet med analyserna var att fördröja de berörda transporternas övergång till fri omsättning och att på så sätt begränsa mängden av importerat vin från Italien.
- 63 Härav följer att de franska myndigheternas förfarande med kontroller i form av systematiska analyser stred mot artiklarna 30 och 36 i EEG-fördraget, på grund av såväl frekvensen av de genomförda analyserna som den omständigheten att de transporter som kontrollerades i samtliga fall hölls kvar vid gränsen.
- 64 Med anledning av det ovanstående skall det slås fast att Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 30 i EEG-fördraget och enligt gemenskapens bestämmelser om vinprodukter, genom att med hjälp av kontrollmetoder och metoder för att avhjälpa fel i åtföljande VA 1-dokument samt med hjälp av systematiska kontroller i form av analyser ha fördröjt övergången till fri omsättning av otappat bordsvin som importerats från Italien och därigenom ha begränsat importen av dessa bordsviner mellan augusti 1981 och mars 1982.

Rättegångskostnader

- 65 I enlighet med artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna om detta har yrkats. Svaranden har tappat målet och skall därför förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, inklusive

såväl kostnaderna för intervenienten, som intervenerat till stöd för sökanden, som de kostnader som uppkommit under förfarandet inför beslutet om interimistiska åtgärder och beträffande vilka det skulle beslutas senare enligt domstolens beslut av den 4 mars 1982.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

- 1) Frankrike har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 30 i EEG-fördraget och enligt gemenskapens bestämmelser om vinprodukter, genom att med hjälp av kontrollmetoder och metoder för att avhjälpa fel i åtföljande VA 1-dokument samt med hjälp av systematiska kontroller i form av analyser ha fördröjt övergången till fri omsättning av otappat bordsvin som importerats från Italien och därigenom ha begränsat denna import av bordsviner mellan augusti 1981 och mars 1982.
- 2) Svaranden förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, inklusive såväl intervenientens kostnader som de kostnader som uppkommit under förfarandet inför beslutet om interimistiska åtgärder.

Mertens de Wilmars

Pescatore

O'Keeffe

Everling

Mackenzie Stuart

Bosco

Koopmans

Due

Bahlmann

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 22 mars 1983.

P. Heim
Justitiesekreterare

J. Mertens de Wilmars
Ordförande